

У редакцији админ.
Космајска ул. бр. 22.

Отисци се дају у админист.
— Цена утврђена —

Неплаћена се писма не
дају. Рукописи се не
враћају.

Писма, рукописе, новац
не остаје што се односи
на лист, слати власнику
листа

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

Адреса за телеграме:

„СТРАЖА“ — БЕОГРАД
Претплата за Србију

на пошти:
на годину дин. 12.—
шест месеци „ 6.—
три месеца „ 3.—
један месец „ 1.—

Претплата за иностранство
на пошти:

на годину дин. 30.—
шест месеци „ 15.—
три месеца „ 7.50

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Излази сваки дан у 6 ч. пре подне

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Америка и мир

Конгрес у Вашингтону

ЊУЈОРК. 25 дец.

„Вииторул“ доноси, да је председник Америчких држава, Вилсон, упутно је владама зараћених страна писма, којим их извештава да је за 1 феб. сазвао конгрес Америч. држава у Вашингтону на коме ће се конферисати о заштити трговине и индустрије од рата. У истом писму Вилсон чини поново покушај за мир и позива владе да привремено обуставе војну и да пошљу своје представнике на овај конгрес, на који би се могло решавати и питање о Миру.

АУСТРИЈА И БУГАРСКА

До пре 29 маја конци аустријске балканске политике налазили су се у Београду, у згради аустријског посланства. Пријатељство које је одржавала тадашња династија са бечким двором било је тако тесно, да ни једној српској влади није ни падало на ум да посумња у какве зле намере прве суседке; Аустријски представници у Београду правили су се велики пријатељи Српског народа.

Међутим, дошао је 29 мај и пресекао све жеље и све планове аустријске дипломатије.

После 29 маја у Србији почиње нов живот, а Београд, који је до скоро био средиште аустријске балканске политике почео је да се буди. Од једне зачмале вароши, која је била изгубила сваку вољу за националне идеје. Београд је после 29 маја, тако рећи за ноћ постао Пијемонт Српства.

На све стране се легло на посао; сваки је трчао у народно коло, само да би се вакнадило оно што је било изгубљено.

Такав Београд био је и сувише незгодан да и даље буде средиште аустријске балканске политике.

Истина аустријска дипломатија је чинила неколике покушаје, не би ли могла поново да завлада Србијом. Најзад 1906 године дошао је царски рат који је дотукао и последњу наду аустријске дипломатије да ће моћи још

да држи Србију у шаку. Еманципована и економски од Аустрије Србија је у брзо нашла много повољније пијацице за своје продукте.

Пошто је изгубила Србију, која јој је у њеним балканским питањима тако користила, аустријска дипломатија је почела да лута по Балкану тражећи државу, која ће јој се бацити у загрљај, а коју ће она тако вешто умети да експлоатише. Покушај са Грчком испао је несретно, услед Солуна; Црна Гора је и сувише била безначајна, Румунија и сувише далеко, најзад беше остала још само Бугарска. За време свога господарења у Србији Беч је био и заборавио да се на инежевском бугарском престолу налази аустријски принц.

У дванаестом часу сетише се на њега и аустријска балканска политика добила од тада ново средиште.

И од тада Србија је била изложена најгорим клеветима. Ала аустријска (се дипломатија грдно преварила, јер Бугарска је била њен ривал у балканским питањима и успешно је парирала сваком њеном ма и најмањем успеху.

Аустријска је дипломатија морала најзад да пактира са Бугарима. И од тада Софија је била легло у коме су се ковале завере против Србије: дипломатија аустријска је неуморно радила преко штампе и своје као преко стране, коју је могла за новац да купи, црнила и клеветала Србију, а

разни бугарски комитети са пушком и војем тлачили су српски живаљ у Старој Србији и Македонији.

Године 1908 Аустрија је задала самртни ударац Србији извршив авексију Босне и Херцеговине, а после тога Бугарска је проглашена за краљевину и у Аустрија је направљен један „омлази“ зајам.

На заједничком послу Аустрија и Бугарска остале су све до 1911 године, када је непажњом тадашњег аустријског дипломатског преставника бугарској влади пала у руке поверљива грписка, из које се видела да Аустрија нема баш најискреније намере према земљи свога принца.

Од тада су настали затегнути односи који су довели до потписивања Уговора о Балканском Савезу. Али док су се у Лондону водили преговори о миру и док су се српских 60.000 људи мрзли испод тврдог Једрена Аустријанци и Бугари нашли су се на заједничком послу. И кад је завршена углављен у Лондону мир, дошло је до српско-бугарске распре, која је 16 Јуна на Брегалници претворена у крвави рат. Тученој, Бугарској је још било остало да сања о ономе што је некада имала, а што је због луда пријатеља изгубила.

Међутим Аустрија ју је и даље подбадала. Из изјаве коју је дао Саландра у парламенту види се да је Аустрија имала намеру, да Србију одмах по Букурешком уговору нападне. Међутим, околности су биле такве, да се о каквом рату није могло ни мислити. Дошао је овај велики рат. Словенске државе

удружене с Француском и Енглеском пошле су да сломију Германску најезду. Само Бугарска је остала неутрална. Настала су и сувише критична времена. Из велике Русије, која је небројено и ваца и потоцима крви просула за Бугарску, чинени су апели, али све узалуд Аустријски посланик, граф Гарновски, успео је да тако привеже за се бугарску владу, да је ова на све апеле одговарала кратким изјавама у парламенту, да ће Бугарска остати неутрална. И данас је Бугарска иста. Ни за длаку се није променула. Само питање је куда то води? Крајњи успех Савезника је сигуран, у њега сваки верује, и тешко да се Бугарска није и сувише изеварила, кад је објавила да ће остати неутрална, и таме стала у ред наших заједничких непријатеља.

Политичке последице Српске победе

— од Сен Брисе —

Ма колико да је српска победа у војном погледу одлучна, политичке последице тога догађаја су можда још важније.

Велики напор аустријске офанзиве био је на првом месту операција политичке природе. Њен циљ је победити и последње устезање Бугарске, парализати Румунију. Чак можда се у Бечу живело у нади да ће поново довести дунавску монархију у германску атмосферу, укажујући јој на ништавност Букурешког Уговора. Ето за-

што се ишло на то да Србија буде сломљена, у моменту када би 400.000 људи, којима је била додељена та дужност, могли играти у војном погледу једну улогу много значајнију на бојним пољима у Пољској.

Покушај је жалосно пропao. После овог новог искушења, наша храбра савезница Србија, пружила је још једну прилику, где је доказала своју снагу и своје вештство. Први резултат је што су пресечене комбинације бугарске злобе, које су се показале у полугами. Од малог је значења што је влада у Софији наново израдила своју жељу за неутралношћу. Неодређене речи. Ала оно што је далеко мање неопредељено, то је, да под видом те неутралности чете комитација почињу продирати у српску Македонију. Мбстиви су летели у ваздух!

Србија је претала опасност, да у исто време буде одсечена од Румуније и од Грчке. Добијена батка на Колубари извесно ће имати непосредних последица на мир у пределима Вардара и Брегалнице.

Србија је измакла из једне кризе која је изгледала веома опасна. Ето то је сигурна цена аустријског пораза. За моментат не треба нишчекивати ништа друго.

Траже се два човјека за окретања машине. Плата добра. Посао сталан.

Вајфертова пивара

отпочела је понова рад. Ливо се може добити: у
Пивара и на Стоваришту — Дечанска ул. бр. 18

Родбини, пријатељима и друговима јављам: да је
моја драга и мила супруга

Љубица-Љуба

испустила 9. св. м. своју добру и племениту душу,
после деветодневног тешког боловања, од порођаја,
у најлепшем цвету своје младости — 23 години жи-
вота.

Нека је вечита захвалност грађанима оба пола
зароши Чачка, на указаној напњи и испраћају покој-
нице до њене вечне куће, као и они а, који нам изја-
више саучешке, у превеликој тузи.

Ожалошћени: супруг Павле Јов. Видојевић, пе-
шал. капетан са ћерчицом Видосавом и осталом мно-
гобрејном родбином.

Чачак, децембра 1914 год.

Извештавамо род(и)ну пријатеље да је наша до-
бра и никад незаборављена супруга и мати

† Мила (Милка) В. Марковић

рођена Јојкић

13 овог мес. после тешког боловања преминула у
Болечу и сахрањена у болечко гробље.

Ожалошћени: супруг, Воја Марковић парох вин-
чански и свештеник коњицке дивизије; син, Мило-
ван, гимназист и остала родбина.

15 децембра 1914 год.

село Болеч

4—4

Црвени Крст

моли за поклове: новаца, душек,
гаћа, чарапа, сламарица, кошуља,
јоргана, јастука, поњава, ћилима,
шареница, пешкира, марама, назу-
вица, опавака, ципела, лавуца, навула и посуђе.

„Стража“ прима огласи!

Колонијална деликатесна радња

„Гранд Пасаж“

Отворена је и има увек свежу робу

3—13—196

Две ПИСАЋЕ МАШИНЕ, ЈЕДАН А-
МЕРИКАНСКИ СТО ко има
на продају, нека јави уредни-
штву овога листа. —6—

Карбида

има у довољној количини радња

Николе Јоановића

Стари Телеграф 301 2—3

„Монитор“

У слици и речи

може се добити код „Страже“

Ужичких производа и других
ДЕЛИКАТЕСА

ПРЕПОРУЧУЈЕ РАДЊА

ЈОВАНКЕ ГРУЈИЋ

Сремска улица до кафане
„Мали Војник“

Нарочито препоручује увек све жег
печења, кобасица, ементалер, сал-
фаладе, дебрецинера, шунке, сла-
вине, сира (кашкаваља), српског
сира, из нових крајева. Такође
има довољну количину природ-
ног вина и ракије. Цене су со-
лидне, а услуга у свему брза и
тачна.

110

—11—

Штампарии Драг. Грегорића
потребан је један старији у-
ченик.

ЗА НАСТУПАЈУЋЕ

Светле празнике

Која је рад да пије чисто
бело Смедеревско вино из
Смедеревца може се обратити
у Студеничкој улици бр. 25
а и на Чубури Шуматовачка
улица на имењу Петра Или-
ћа сваког дана од 10—12 са-
ти пре и од 2—4 по подне.
305 2—3

КРАЉЕВСКО ПОВЛАШЋЕНА

Српска фабрика стакла

у Параћину

Има на стоваришту све врсте простог и фвног
стакла за домаћу потребу, а тако исто и ме-
дацинеког за апотеке

403

5—5

Шлеског угља

првог квалитета
дизела 7.50 сто
килограма са

подвоза. Може се добити на стоваришту Срп-
ске Банке. Стовариште је на Сави (Бара Ве-
неција) Новац се полаже код Српске Банке преко
пута гвожђарске радње Ранка Гођевића на Сави.

7—10

УГЉА Шлеског 1-ве врете

УГЉА Костолачког дрвеног

продаје по врло умереној цени,

СРПСКА ЦЕНТРАЛНА БАНКА

Новац и поручбине прима се у радњи Спире Ми-
лошевића и Комп. до Народне Банке.

298

5—10

ВАГЕ

Најбољи су из радње

Јелице Грујића

Јаворска ул бр. 7

Врше се оправке свију мерила

5—10—255

ВАГЕ

ШТАМПАРИЈА

Драг. Грегорића и Друга

БЕОГРАД

Космајска улица бр. 22.

БЕОГРАД

Препоручује се поштованом грађанству за израду сваковрсног штампарског посла као: ча-
сописа, циркулара, вињета, свадбених позивница, вереничких карти, посмртних листа.

Штампариија је снабдевена са најмодернијим новим словима, шарима и ликијама.

Штампариија је снабдевена са четири штампарске машине и две СЕЦ МАШИНЕ за слагање, да би могла сваки посао изградити на потпуно
задовољство пошт. своје муштерије.

Израда је чиста и брза, — Цена умерена.